

آزمایه (شیوه‌ای نوین برای اشتراک‌گذاری تجربیات)

با پیشرفت فناوری‌ها، سرعت تغییرات فرهنگی و اجتماعی افزایش یافته است. مانند گذشته دیگر نمی‌توان منتظر ماند تا دانش و تجربه در کتابی یا مقاله‌ای منتشر شده و تا زمان مطالعه توسط سایر محققان مدفون بماند. ابزارهای تازه‌ای برای انتقال اطلاعات پدید آمده است که در زمان بسیار کوتاه‌تری ایده و تجربه را به اشتراک می‌گذارد. در دوره‌ای استفاده از فیلم‌های مستند رواج یافت، اما آن عصر نیز به سرعت سپری شده و امروزه حتی وقتی که تولید یک فیلم از نظریه‌پرداز می‌گیرد نیز زمانی مرده به حساب می‌آید. سخنرانی‌های خلاصه، کوتاه و سریع، معروف به TED، فرصتی فراهم آورده که بتوان در زمانی بسیار کوتاه ایده‌ها و تجربیات را کپسوله کرده و از طریق شبکه‌های اجتماعی در کمتر از چند ساعت در محدوده و گستره وسیعی منتشر ساخت. تلاش ما این است تا با طراحی مدلی مشابه، فضایی ایجاد کنیم که تجربیات گروه‌های موفق فرهنگی و اجتماعی داخل کشور را بر همین مبنای اشتراک‌گذاری و بهره‌وری فعالیت‌های آنان را افزایش دهد.

شرح عنوان

آزمایه واژه‌ای ترکیب شده از «آزما» بن مضارع آزمودن که فارسی‌شده واژه تجربه است با پسوند «-ه» که در زبان فارسی می‌تواند ابزار بسازد، مانند: گیره (ابزار گرفتن)، رنده (ابزار تراشیدن)، پوشه (ابزار پوشاندن) تابه (ابزار تابیدن) و پیرایه (ابزار پیراستن). بنابراین «آزمایه» ابزاری برای «آزمودن» به معنای تجربه‌اندوختن است.

هدف آزمایه

ثبت ایده

ویژگی‌های محیط فعالیت و استعداد و توانایی‌های فردی گاهی شرایطی را فراهم می‌کند تا ایده‌ای در ذهن یک فعال فرهنگی شکل بگیرد، اما شاید نتواند آن ایده را به عمل تبدیل کند و قادر به پیاده‌سازی آن نباشد.

آزمایه فرصتی ایجاد می‌کند تا صاحب ایده در مقیاسی وسیع آن را نشر دهد و توانمندی‌های اجتماعی را به سوی

اجرایی ساختن آن تشویق کند.

ترویج تجربه

هنگامی که مسیری طی می‌شود، پیروزی‌ها و شکست‌ها همچون دانشی تنها در اختیار صاحب آن تجربه قرار می‌گیرد. این دانش در صورت انتشار از تکرار شکست‌ها جلوگیری کرده، راه پیروزی را به نظر همگان می‌رساند.

در آزمایش هر صاحب تجربه‌ای در زمانی کوتاه، خلاصه‌شده‌ی آنچه عمل کرده و آنچه به دست آورده را بیان می‌کند تا در گستره‌ای بزرگ به اطلاع سایر فعالان فرهنگی برسد.

جذب همراه

پارهای از فعالیت‌های فرهنگی نیاز به همراه دارد. ارتباط، لازمه یافتن منابعی است که برای ارتقای یک فعالیت اجتماعی نیاز است. شاید ایده را داشته باشد، تجربه کافی هم، اما نیروهای انسانی مناسب و متناسب با آن پروژه فرهنگی در اختیارش نباشد، یا امکانات و توانمندی‌هایی که دیگران دارند و می‌توانند در اختیار او قرار دهند.

آزمایه یک ابزار برای یافتن همراه و جستجوی همفکران است که بر مبنای همدلی گرد هم آیند و بر سر یک موضوع واحد همکاری کنند.

ضرورت آزمایش

شبکه‌های اجتماعی وجود دارند؛ انواع پیام‌رسان‌ها. هر فردی با استفاده از هر ابزاری می‌تواند در فضای مجازی تولید محتوا کرده و تجربیات خود را به اشتراک گذارد. چه نیازی به آزمایش؟

مکان واحد

ورای توانایی بر تولید محتوا و ثبت ایده و تجربیات، دسترس‌پذیری مهم‌ترین ویژگی است. همان‌گونه که در فضای فیزیکی زندگی اصناف تلاش می‌کنند در کنار هم بودن را حفظ کنند؛ به این که می‌بینیم هر چه تعمیر خودروست در یک خیابان، هر چه طلافروشی در یک بازارچه، هر چه فروشگاه تلفن همراه یک پاساژ، فضای مجازی نیز الگوی مشابهی دارد. دسترسی در مکان واحد آسان‌تر می‌شود.

وقتی هر فعال فرهنگی بداند «کجا» باید به دنبال تجربیات موفق دیگران باشد، دسترس‌پذیری آسان‌تر و در نتیجه یافتن مطالب مناسب سریع‌تر خواهد بود.

آزمایه ویژه ایده‌نمایی و تجربه‌نشانی است، پس می‌تواند همان مکان واحد و متمرکز باشد که همه فعالان را دور خود جمع می‌کند؛ آنانی که تجربه‌ای دارند ارائه کنند و دیگرانی که می‌توانند بهره ببرند و استفاده کنند، همه می‌دانند کجا باید یکدیگر را بیابند.

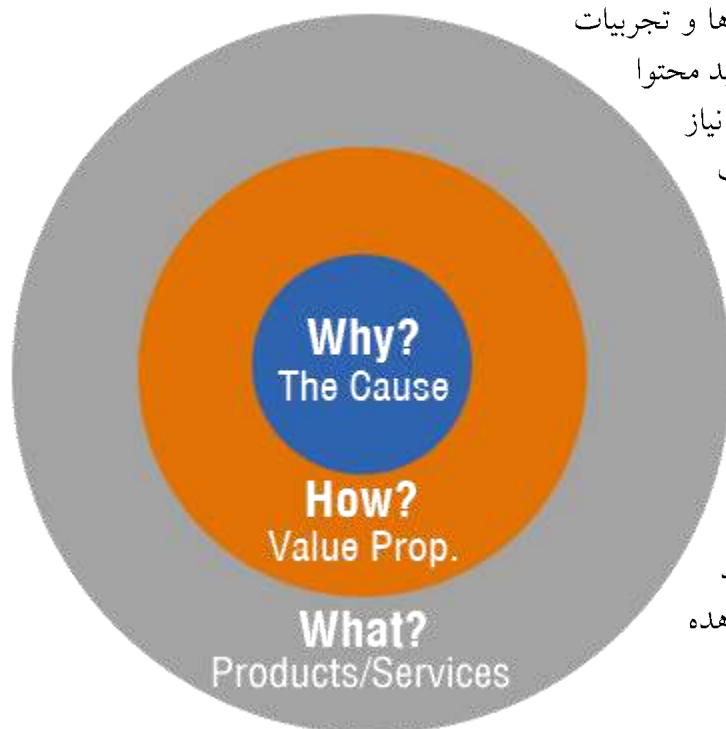

شیوه واحد

آزمایه روشی مشترک ارائه می‌کند، تا تمامی ایده‌ها و تجربیات به شیوه‌ای یکسان تجمیع و منتشر شود. از یک سو تولید محتوا تسهیل می‌شود و از سوی دیگر، یافتن آنچه مورد نیاز است آسان‌تر. شیوه‌نامه‌ای وجود خواهد داشت که ثبت تجربه را نظام‌مند می‌کند.

ارزیابی واحد

مهم‌تر از تولید محتوا، نقد و ارزیابی است. امروزه با افزایش محتوا در فضای مجازی تشخیص اطلاعات مناسب دشوار گشته و کاربران و مراجعه‌کنندگان پیش از مطالعه و بررسی خود محتوا، نقد و ارزیابی آن را در قالب چند امتیاز ساده و چند عدد و رقم می‌بینند، زیرا فرصت و وقت کافی برای مشاهده تمام محتواهای تولیدی را ندارند.

آزمایه همان‌طور که مکانی متمرکز و شیوه‌ای واحد برای ارائه تجربیات دارد، از نظام ارزیابی یکپارچه‌ای بهره می‌برد که می‌تواند مقایسه و سنجش داده‌های موجود را ممکن و قابل قبول سازد. بدین ترتیب استفاده‌کننده از اطلاعات اطمینان دارد می‌تواند آنچه را دقیقاً مورد نیاز است پیدا کند و از اتلاف وقت در مشاهده داده‌های غیر مناسب خلاص گردد.

آرشیو واحد

همه ایده‌ها و تجربیات و تمامی اطلاعات مورد نیاز برای برقراری ارتباط میان فعالان فرهنگی وقتی در یک فضا جمع شود، یک بانک اطلاعات ایجاد می‌کند که سرعت دستیابی به مناسب‌ترین تجربه و ارتباط را به طرز شگفت‌انگیزی بالا می‌برد.

به زودی و با افزایش ثبت تجربیات و ایده‌ها، آزمایه تبدیل به یک آرشیو کامل از تمام محتوایی می‌شود که یک فعال فرهنگی برای ارتقای بهره‌وری و راندمان به آن نیاز دارد.

دسته‌بندی واحد

طبیعتاً هر سامانه‌ای برای ذخیره‌سازی اطلاعات خود مکانیزمی در نظر می‌گیرد و طبقه‌بندی‌ای را محور قرار می‌دهد که اختصاص به خود آن سامانه دارد. یکی از دلایل دشواری دسترسی به اطلاعاتی که در سامانه‌های مختلف ذخیره شده‌اند تفاوت دسته‌بندی در آن‌هاست.

از آن رو که آزمایه یک سامانه یکپارچه و واحد برای ثبت ایده و تجربه است، دسته‌بندی یکسانی ارائه می‌کند و یافتن تمامی تجربیات مورد نیاز برای نوع خاصی از فعالیتی که هدف مراجعه‌کننده است آسان

می‌شود.

شیوه آزمایه

برای هر فعالیت در آزمایه شیوه‌نامه اختصاصی وجود دارد. اما در یک نگاه کلی فرآیند ثبت و انتشار ایده و تجربه از سبک و سیاقی این چنین تبعیت می‌کند.

شناسایی

صاحب تجربه اگر خود را معرفی کند، از طریق ابزارهای ارتباطی مشخصی که در آگهی‌ها معرفی شده، شناخته می‌شود. ولی «کمیته شناسایی آزمایه» نیز تلاش می‌کند فعالیت‌های موفق را از روی نتایج حاصله شناسایی کرده و مبتکران آن فعالیت‌ها را بشناسد.

دعوت

فهرست فعالان شناخته‌شده در آزمایه پیوسته به «دفتر ارتباطات» ارجاع می‌شود و کارشناسان این دفتر ابتدا ابزارهای ارتباط با هر فعال را پیدا کرده؛ ایمیل، سایت، تلفن، پیام‌رسان و ضمن ثبت این داده‌ها در «بانک اطلاعات فعالان فرهنگی» برای دعوت از آنان اقدام می‌کند.

پیش‌بررسی

این وظیفه «کمیته بررسی اولیه تجربیات» است که در اولین ملاقات با فعال فرهنگی، ایده و تجربیات او را بشنوند و به توانمندی‌های وی امتیاز دهند. داوران این کمیته فرمی را تکمیل می‌کنند که برای همیشه در آرشیو «دبیرخانه آزمایه» باقی خواهد ماند؛ حتی اگر فعال محترم به مرحله ثبت تجربه راه نیابد.

ارائه تمرینی

«دفتر ارتباطات» بروشورها و راهنماهای مورد نیاز را در اختیار فعالانی قرار می‌دهد که حداقل امتیاز لازم را در پیش‌بررسی کسب نموده‌اند. آن‌ها فرصت خواهند داشت تا «ارائه» خود را طراحی نموده و در زمانی معین به آزمایه بیاورند.

«کمیته مشاوره و ارتقای ارائه» که متشکل از کارشناسان و متخصصانی در عرصه‌های «مجری‌گری»، «رسانه» و «فرهنگ‌شناسی» است، ارائه تمرینی صاحب تجربه را مشاهده می‌کند.

نقد و اصلاح

این کمیته ضمن نقد محتوا و شیوه ارائه، نظرات اصلاحی خود را به استحضار فعال فرهنگی می‌رساند و یک «مشاور اختصاصی» به وی معرفی می‌کند. «مشاور اختصاصی» تا لحظه ارائه نهایی در کنار فعال فرهنگی بوده و مرحله به مرحله او را راهنمایی می‌کند، با هدف این‌که بتواند نظرات اصلاحی «کمیته مشاوره و ارتقای ارائه» را اعمال نماید.

برنامه‌ریزی اجرا

«دفتر برنامه‌ریزی و اجرا» متشکل از توانمندانی است که قدرت پیاده‌سازی دقیق و جذاب یک برنامه کامل در سالن اجتماعات آزمایش را دارند؛ مشتمل بر «مسئول برنامه‌ریزی»، «مسئول سالن»، «مسئول نور»، «مسئول صوت»، «مسئول تصویربرداری»، «مجری»، «مسئول ارائه‌کنندگان» و «مسئول تماشاچیان و حاضران».

ارائه اصلی

فعالان فرهنگی و صاحبان تجارب براساس زمان‌بندی مشخص حاضر شده و ارائه خود را به انجام می‌رسانند. تجربه به صورت رسانه‌ای با کیفیتی مناسب ضبط شده و به «کمیته تدوین و انتشار» تحویل می‌شود. «مشاور اختصاصی» تا لحظه پایان ارائه در کنار ارائه‌کننده حضور دارد و او را یاری می‌کند. در نهایت گزارش خود را ثبت کرده و تحویل «دبیرخانه آزمایش» می‌دهد.

داوری

داورانی که به عنوان «کمیته داوری» در جلسه ارائه حضور دارند پس از پایان جلسه «پرونده فعال فرهنگی» را همراه با فرم‌های داوری از «دبیرخانه آزمایش» دریافت می‌کنند. پرونده مشتمل بر «کارتکس شناسایی»، «فرم پیش‌بررسی» و «گزارش مشاور اختصاصی» است. فیلم ضبط‌شده از ارائه نیز در اختیار داوران قرار می‌گیرد.

«کمیته داوری» پس از بررسی‌های مورد نیاز، ارزیابی نهایی خود را بر اساس شاخص‌هایی که در فرم داوری لحاظ شده ثبت می‌کند. نتیجه کیفی و کمی این شاخص‌ها در نهایت به عنوان ملاک ارزیابی ارائه منتشر خواهد شد.

تدوین و انتشار

«کمیته تدوین و انتشار» متشکل از کارشناسان «کارگردانی و تدوین» و همچنین «فضای مجازی و اینترنت» است. فیلم‌های خام ضبط شده از ارائه فعالان فرهنگی در

این واحد تدوین شده و در قالب‌های مختلف و زمان‌بندی متنوع در پلت‌فرم‌های مختلف رسانه‌ای منتشر می‌گردد.

نتایج ارزیابی‌ها و الگوهای دسته‌بندی و همچنین اطلاعات مربوط به ارتباط با هر فعال فرهنگی در سامانه آزمایش ثبت می‌شود و راهکاری برای مراجعه آتی سایر فعالان خواهد بود.

نتیجه

شکی نیست که امروز ما بنیان نهاده شده بر تجربیات گذشتگان ماست. این شیوه‌ایست که تاریخ بر مبنای آن استوار شده و نسل به نسل توسعه روش‌ها و تکنیک‌ها را فراهم کرده است. اما این شیوه «طولی» انتقال تجربیات با ورود به عصر اطلاعات توانسته بعد تازه‌ای بیابد.

آزمایه تکنیک «عرضی» تکامل تجربیات را تأمین می‌کند؛ شیوه‌ای که در یک زمان و در یک عصر، بدون نیاز به توالی نسل‌ها، تجربیات را به اشتراک می‌گذارد. در آزمایش، همه هم «استاد» هستند و هم «شاگرد»؛ هر صاحب تجربه‌ای در ارائه تجربه خود نقش «استاد» را دارد و در بهره‌برداری از تجربه دیگران «شاگرد». چنین است که آزمایش سرعت تکامل دانش و تجربه را فراتر از تصور می‌کند و دستیابی به موفقیت‌ها را بالاتر از انتظار.

سیدمهدی موسوی موشح

۳ رمضان المبارک سنة ۱۴۴۲ - قم المقدسة